

Geleidebrief informatief

Naam voorstel 16001820	Brief inwoner Rilland van 1 februari 2016 over uitbreiding en versterking elektriciteitsnet Zeeland (380 kV)		
Betreft vergadering	Commissie Ruimte		18 maart 2016
Te verzenden aan	Commissie Ruimte via iBabs		
Verzenddatum	4 februari 2016		
Wnd. Commissiegriffier	Margreeth Trimpe	0118 – 63 14 37	me.trimpe@zeeland.nl
Statenadviseur			@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar	Louis Engelbert	0118 – 63 11 92	ljm.engelbert@zeeland.nl
Verantwoordelijk bestuurder	C.M.M. Schönknecht-Vermeulen		

Inhoudelijk	
Aanleiding	Presentatie door ministerie EZ en TenneT over rijksplannen 380 kV-verbinding en stroomstation Rilland.
Bevoegdheid	GS PS voor zover er nog besluitvorming nodig is
Wat is het voorstel?	De afzender verzoekt Provinciale Staten hun op 25 september 2015 genomen besluit tot het niet indienen van een zienswijze over het ontwerp-inpassingsplan hoogspanningsstation Rilland te herzien. Dit is echter niet mogelijk. De kwestie ligt op dit moment voor bij de Raad van State.
Toelichting	De afzender doet de suggestie tot een andere keuze voor hoogspanningsstation en hoogspanningsverbindingen. Deze informatie kan door PS in het vervolg van de procedure worden betrokken bij de besluitvorming.
Kosten en dekking	n.v.t.
Overige informatie	De brief is 12 februari ter kennisneming geagendeerd voor de commissie Ruimte en o.v.v. de SP-fractie teruggevraagd voor behandeling.

Rilland, 1 februari 2016

Aan de leden van de Commissie Ruimte, Provincie Zeeland

Onderwerp: informatie over uitbreiding en versterking elektriciteitsnet Zeeland (380 kV)

Geachte Commissieleden,

Op vrijdag 15 januari hebben vertegenwoordigers van Economische Zaken (EZ) en TenneT uw Commissie geïnformeerd over de rijksplannen voor uitbreiding en versterking van het elektriciteitsnet in Zeeland.

Deze presentatie heb ik als toehoorder bijgewoond. Ik heb dit gedaan als direct belanghebbende. Het Ministerie van Economische Zaken is namelijk voornemens het nieuwe schakelstation te Rilland, te bouwen op een terrein dat grenst aan de achtertuin van ons en de overige bewoners van de Zuidhof.

Tijdens de presentatie op 15 januari jl. werd mij duidelijk dat alle fracties van de Provinciale Staten een sterke voorkeur hebben voor het ondergronds aanleggen van de nieuwe elektriciteitsleiding; dit met name van het windmolenpark voor de kust van Walcheren via de Westerschelde naar het te bouwen schakelstation in Rilland.

Tijdens de presentatie heeft TenneT de volgende bezwaren geuit tegen de door uw commissie voorgestelde variant:

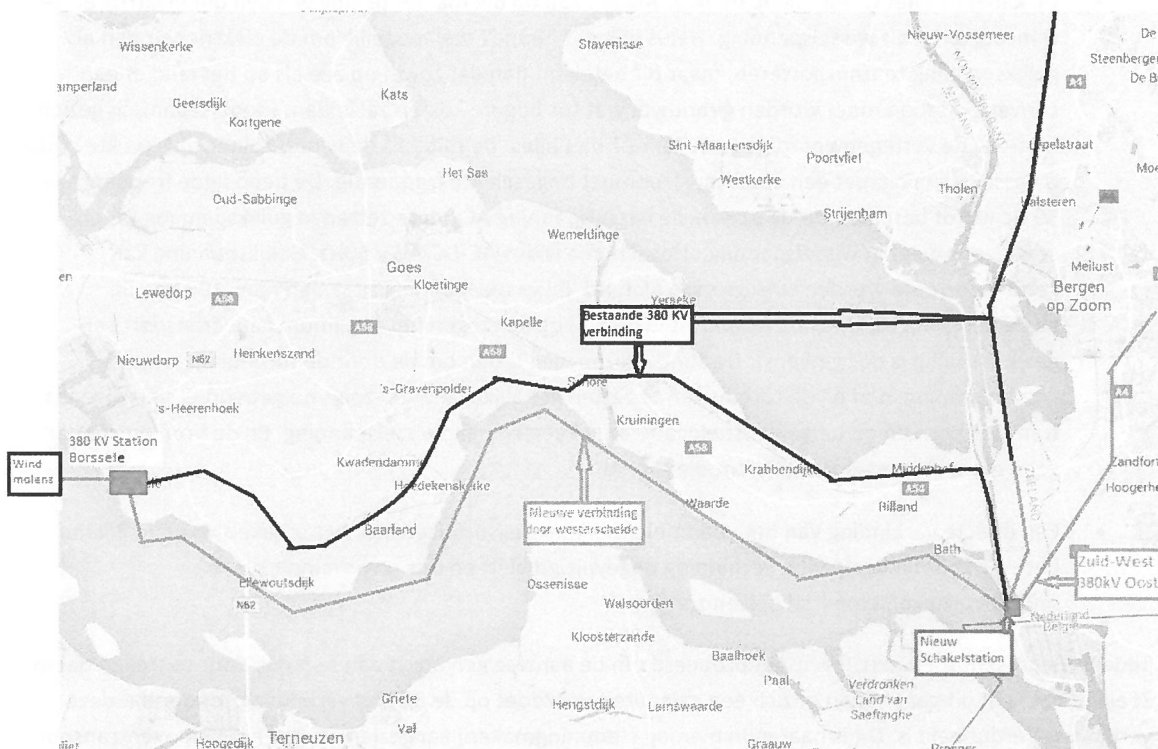
- De kabel van het windmolenpark naar Rilland zou op die manier te lang worden om elektriciteit te transporteren als wisselspanning. Het is volgens TenneT wel mogelijk om de elektriciteit dan als gelijkspanning te transporteren, maar dit betekent dan dat zowel op zee als op het land er een converterstation moet worden gebouwd, wat tot hogere kosten zal leiden. (noot: technisch gezien vertelde de vertegenwoordiger van TenneT niet alles. De middels de windturbines opgewekte stroom is wisselspanning met een voor het stroomnet ongeschikte frequentie. De benodigde frequente van 50 Hz wordt bereikt door de geleverde wisselspanning AC om te zetten in gelijkspanning DC en vervolgens weer in wisselspanning. Het schema is dus AC-DC-AC = 50Hz. Gelijkspanning kan getransporteerd worden over grotere afstand. Bij wisselspanning zit je aan max. 100 km. Bij aanlanding van de kabel bij Rilland zit je op 80 km, dus tegen het maximum aan. Transport van gelijkspanning is dus gewenst. De aangewezen weg is dan om de door de turbine opgewekte wisselspanning in of bij de turbine om te zetten in gelijkspanning -zoals nu gebeurt -, vervolgens te transporteren en op de gewenste locatie om te zetten naar wisselspanning. Bij de bron heb je dan geen extra converter nodig, want die is er al)
- Een directe verbinding van het windmolenpark op de Noordzee met het schakelstation in Rilland betekent dat de bestaande verbinding ongewijzigd blijft en dus onverminderd voor onderhoudsproblemen zal blijven zorgen.

Tijdens de presentatie heeft TenneT geprobeerd om de aanwezigen angst aan te jagen door te stellen dat in Zeeland het licht uit gaat indien er zich een calamiteit voordoet op de 380 kV verbinding zonder dat deze verbinding verdubbeld is. Dit is naar mijn mening stemmingmakerij aangezien we het hebben over transport naar de rest van Nederland (en naar België) van 380 kV waarvan er geen gebruikers zijn in Zeeland. Overigens geldt dat natuurlijk al vele jaren. Om dit argument van TenneT te ontkrachten wil ik u er op wijzen dat ca. 10 jaar geleden op het bestaande traject een kabelbreuk heeft plaatsgevonden door sneeuwopbouw op de kabel en dat dit toen NIET geleid heeft tot stroomuitval in Zeeland.

Ik ben dan ook van mening dat de bezwaren van TenneT kunnen worden weggenomen als de ondergrondse verbinding in twee gedeelten wordt gesplitst namelijk van het windpark naar Borssele en dan van Borssele naar Rilland. Dit betekent dat er dan twee ondergrondse kabel tracés zijn beide van ca. 40 km lengte. Door het tussenvoegen van het station in Borssele kunnen spanningsverliezen op beide trajecten op acceptabele waarden blijven.

Gelet op het vorenstaande stel ik het volgende voor:

- Het nog te bouwen windpark wordt aangesloten op het 380 kV station in Borssele.
- Vanuit dit station te Borssele wordt een nieuwe verbinding gelegd door de Westerschelde naar het al bestaande station te Zandvliet. Het station te Zandvliet ligt slechts enkele meters van de Nederlandse grens in België. Voor mij is het onbegrijpelijk dat in de plannen niet is opgenomen om dit al bestaande station te Zandvliet te gebruiken. Naast het feit dat dit een toonbeeld zou zijn van Europese samenwerking, bespaart toepassing van dit bestaande station snel enkele miljoenen aan belastinggeld. Indien TenneT geen toestemming krijgt om in België een schakelstation te opereren kan er ook gekozen worden om dit station te bouwen op enkele meters afstand van dit bestaande station maar dan op Nederlands grondgebied.
- De bestaande 380 kV kan daarbij gewoon gehandhaafd blijven.
- Vanuit het bestaande station te Zandvliet, of het nieuwe station er direct naast, wordt dan de nieuwe Zuid - West 380 kV (Oost) naar Tilburg aan gelegd en wordt een korte verbinding gemaakt naar de bestaande verbinding naar Geertruidenberg. De verbinding naar Tilburg kan dan ook ondergronds worden aangelegd, iets waar door Brabant sterk op wordt aangedrongen

Ik zou dit tracé een win-win situatie willen noemen:

1. Zelfs al zou TenneT met succes kunnen aantonen dat capaciteitsvergroting een onontkoombare noodzaak is, hetgeen dezerzijds wordt bestreden, dan nog heeft te gelden dat: TenneT met deze variant een aanzienlijke capaciteitsvergroting krijgt.
2. De verbinding naar het nieuwe station is nu "dubbel" uitgevoerd waardoor de onderhoudsproblemen tot het verleden behoren.
3. De verbinding met België is veel robuuster dan nu.
4. Er is geen noodzaak voor nieuwe masten door Zeeland m.u.v. het kleine stukje naar de bestaande verbinding naar Geertruidenberg. Er is dus geen verdere aantasting van het Zeeuwse landschap.
5. Voor ons als bewoners van de Zuidhof heel belangrijk: Het station Rilland komt op een andere locatie dan voorzien door TenneT.
6. De dubbele verbinding tussen Borssele en Rilland is geografisch en technisch volledig gescheiden waardoor de kans op totale uitval veel kleiner is. Immers de enige grote storing van de laatste jaren was een kabelbreuk door sneeuwopbouw op de lijn. In het door mij voorgestelde ontwerp kan dit alleen gebeuren op het bestaande tracé, maar niet op de verbinding door de Westerschelde. In het voorstel van TenneT is de verbinding ook dubbel uitgevoerd, maar wel in de zelfde mast, dus het hierboven beschreven scenario zou dan een totale uitval kunnen betekenen.

Overigens als men totaal "out of the box" zou willen denken zou de verbinding van Borssele naar Rilland door de Westerschelde dubbel uitgevoerd kunnen worden en dan kan zelfs de bestaande 380 kV volledig verwijderd worden!

De aanleg van ondergrondse elektriciteitskabels zal in de toekomst alleen maar toe nemen en ik ben dan ook overtuigd dat de nu voorgestelde 380 kV verbinding -wanneer deze volgens de planning van Economische Zaken en TenneT wordt uitgevoerd- wel eens de laatste bovengrondse verbinding zal blijken te zijn.

Deze discussie lijkt veel op de discussie tientallen jaren geleden toen in Nederland veel van het "gewone" 220V naar woonhuizen bovengronds gebeurde en er veel oppositie was tegen ondergrondse kabels. De praktijk heeft uitgewezen dat de ondergrondse verbinding zeer robuust is en nauwelijks uitval kent, dit in tegenstelling met België waar nog veel huizen via bovengrondse kabels zijn aangesloten er waar dan ook veel vaker storingen optreden dan in Nederland.

Inmiddels hebben nagenoeg alle bewoners van de Zuidhof, evenals vele andere belanghebbenden, beroep aangetekend bij de Raad van State tegen de bouw van stroomstation Rilland op de door TenneT / Economische Zaken voorgestelde locatie.

Daarbij zijn ook diverse nieuwe locaties / varianten voorgesteld.

Van Commissaris van de Koning de heer Polman vernam ik inmiddels dat Provinciale Staten reeds positief heeft beslist over de door TenneT / Economische Zaken geplande locatie van stroomstation Rilland.

Gelet op zowel de visie van uw Commissie als die van vele belanghebbenden die tegen het voornemen van TenneT / Economische Zaken met alle voorgesteld alternatieven, verzoek ik u -onder verwijzing naar het bovenstaande- Provinciale Staten te adviseren haar standpunt in dezen te herzien.

Hoogachtend